

Evangelie voor de heidenen

Periodethema: Het evangelie de wereld door
Handelingen 11: 1-26

a. Petrus verdedigt zijn omgang met de heidenen (Hand. 11: 1-18)

UITLEG VAN DE TEKST

Handelingen 11 volgt op de geschiedenis van Petrus en Cornelius. Het bericht over de bekering van de Romeinse hoofdman Cornelius komt al snel de andere apostelen, die zich nog in Jeruzalem bevinden, en de gemeente in geheel Judea, ter ore (vers 1). Ze zijn er eigenlijk helemaal niet gelukkig mee. Als Petrus (met zes broeders, vers 12) in Jeruzalem aankomt, laten degenen die uit de besnijdenis zijn, d.w.z. gelovigen met een Joodse achtergrond, dit duidelijk aan hem weten. Ze twisten met Petrus (vers 2) over zijn handelswijze. Hij is nl. het huis van onbesnedenen binnengegaan en heeft met hen gegeten (vers 3). Hun bezwaren zijn echter niet beperkt tot het eten van onrein voedsel samen met heidenen. Ook met het feit dat Petrus hen had laten dopen, zonder dat zij eerst waren besneden, hadden ze grote moeite. Vanaf vers 4 gaat Petrus deze omgang met de heidenen verdedigen door hen de gehele geschiedenis te vertellen. Op beknopte wijze wordt Handelingen 10 naververteld. Petrus ziet in de stad Joppe tijdens het gebed in een visioen een vat als een groot linnen laken neerdalen. Bij de vier hoeken wordt het neergelaten uit de hemel en het komt heel dicht bij hem. In dit grote laken ziet Petrus de dieren van de aarde: viervoetige, wilde en kruipende dieren en de vogels. Dan hoort hij een stem: 'Sta op, Petrus, slacht en eet.' Hoewel hij de stem herkent als de stem van de Heere, weigert hij in te gaan op het bevel om te slachten en te eten. De meeste dieren die hij in het laken aantreft, zijn voor Joden verboden. Maar dan klinkt de stem opnieuw: 'Hetgeen God gereinigt heeft, zult gij niet gemeen (onheilig) maken.'

Dit gebeurt tot driemaal toe en dan wordt het laken opgetrokken in de hemel. De drievoudige herhaling wijst op een vaststaand besluit van Godswege. Op dat moment staan er drie mannen voor het huis waar Petrus is. De Geest gaf hem in om met deze mannen mee te gaan. Met zes broeders uit Joppe is hij het huis van de man (Cornelius) te Cesarea binnengegaan. Petrus vertelt verder dat Cornelius hem gezegd heeft hoe een engel tot hem zei: 'Zend mannen naar Joppe, en ontbied Simon, die toege-naamd is Petrus.' Door de woorden die Petrus tot hen zal spreken, zal Cornelius en zijn huis zalig worden. Toen Petrus begon te spreken viel de Heilige Geest op hen, zoals in het begin. Petrus bedoelt met het begin: de uitstorting van de Heilige Geest uit Handelingen 2. Op dat moment moest hij denken aan het woord van de Heere Jezus: 'Johannes doopte wel met water, maar gijlieden zult gedoopt worden met de Heilige Geest.' In vers 17 trekt Petrus een duidelijke conclusie uit deze gebeurtenis: God heeft de heidenen aanvaard. Dit blijkt uit het feit dat God hen dezelfde gave gegeven heeft als de Joodse gelovigen, nl. de Heilige Geest. 'Wie zou ik zijn om God tegen te houden?' vraagt Petrus dan. Als men dit alles gehoord heeft, is men tevreden en verheerlijken ze God: 'Zo heeft dan God ook de heidenen de bekering gegeven ten leven.'

TER OVERWEGING

We zien in dit gedeelte duidelijk dat niet alleen Joden tot bekering kunnen komen, maar ook heidenen. Cornelius is er een voorbeeld van. In hoofdstuk 1, artikel 3 van de Dordtse Leerregels staat dat God Zijn dienstknechten zendt, wie Hij wil en wanneer Hij wil, opdat de mensen tot het geloof zouden worden gebracht.

Opvallend is dat het voor de christelijke gemeente maar langzaam duidelijk wordt dat de heidenen zalig worden en de gave van de Geest ontvangen, zonder dat men eerst geheel Joods moet worden. Door wat Petrus aan hen vertelt, komen ze tot dat inzicht.

b. De prediking te Antiochië (Hand. 11: 19-26)

UITLEG VAN DE TEKST

Met vers 19 begint een nieuwe gedeelte in de verbreiding van het evangelie. Was het Woord tot nog toe alleen gepredikt binnen het land Israël waartoe ook Samaria behoorde, nu komt de verkondiging buiten de grenzen van Israël aan de orde. Dit begon eigenlijk al direct na de vervolgingen door o.a. Saulus die in Handelingen 8 beschreven staan. De gelovige Joden, die door de vervolgingen verstrooid werden, vluchtten niet alleen naar het platteland van Judea en Samaria, maar ook naar Fenicië, Cyprus en Antiochië. Men brengt het Woord echter alleen aan de Joden. Sommige van die gelovige Joden uit Cyprus en Cyrene komen in de wereldstad Antiochië en verkondigen de Heere Jezus niet alleen aan Joden en jodengenoten, maar ook aan Grieken, heidenen die de Griekse taal en cultuur hebben overgenomen. Dit wordt gezegd, want een groot aantal geloofde en bekeerde zich tot de Heere. Het bericht over de bekering van de heidenen te Antiochië komt ook in Jeruzalem en men stuurt Barnabas erop uit om deze gemeente te bezoeken. Als Barnabas in Antiochië aankomt en met eigen ogen ziet dat door Gods genade vele heidenen tot bekering zijn gekomen, wordt hij verblijd. Hij moedigt hen aan om 'met een voornemen des harten' bij de Heere te blijven.

In vers 24 wordt iets over Barnabas zelf gezegd: 'hij was een goed man', dat wil niet zeggen: zonder zonden. Hij was vol van de Heilige Geest en geloof en dat was te merken. Wanneer de gemeente in Antiochië begint te groeien, is er steeds meer leiding nodig. Daarvoor was Paulus geschikt.

Barnabas gaat hem zoeken en brengt hem naar Antiochië. Een geheel jaar mogen ze samen aan de gemeente leiding geven en een grote schare leren. Daar in Antiochië worden de discipelen voor het eerste 'christenen' genoemd. Een volgeling werd vaak genoemd naar zijn meester. Hier gaat het om volgelingen van Christus die de naam christenen als een erenaam dragen. Het is mogelijk dat deze aanduiding door de heidenen als scheldnaam bedoeld is: 'zij dit het altijd maar over Christus hebben, christenen.'

TER OVERWEGING

De duivel heeft met de vervolgingen de ondergang van de volgelingen van de Heere Jezus op het oog, maar de Heere maakt hier juist gebruik van. Door de verstrooiing komt het evangelie op tal van plaatsen. Het is als met een steen die je in een volle emmer werpt. Ook het omliggende land mag in de zegen delen. Benadruk mag worden hoe belangrijk het is, dat ook andere mensen (heidenen) het evangelie horen. Dat het goed is om over Christus te spreken. Heel mooi kan uitgelegd worden hoe we aan de naam christenen komen. De lijn kan worden getrokken naar vraag en antw. 32 van de Heidelbergse Catechismus: 'Maar waarom wordt gij een christen genaamd?' Hier kan met de groep over worden doorgesproken. Hoe kunnen ze aan jou en mij zien dat we de Heere willen volgen?

GEOLOFSLEER

- Dordtse Leerregels, hoofdstuk 1, artikel 1-4. God zendt dienaren van het evangelie, waardoor verloren mensen geroepen worden tot zaligheid. Door het geloof mag het evangelie worden ontvangen tot zaligheid.
- Heidelbergse Catechismus, zondag 21, vraag en antwoord 54: De Zoon van God vergadert uit het ganse menselijke geslacht Zich een gemeente. Na de komst van Christus is de muur die scheiding maakte tussen Jood en heiden gebroken en mogen heidenen delen in het heil van God.
- Heidelbergse Catechismus, zondag 12, vraag en antwoord 32. Waarom wordt u een christen genoemd?